

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN LAUSUNTO 13/2004 vp

Hallituksen esitys Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön kanssa Itämeren alueen koealuerahastosta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Talousvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 23 päivänä maaliskuuta 2004 lähettäessään hallituksen esityksen Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön kanssa Itämeren alueen koealuerahastosta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 27/2004 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi talousvaliokuntaan samalla määrännyt, että ympäristövaliokunnan on annettava asiasta lausunto talousvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Päivi Kaukoranta, ulkoasiainministeriö
- neuvotteleva virkamies Seppo Oikarinen, kauppa- ja teollisuusministeriö
- yli-insinööri Magnus Cederlöf ja neuvotteleva virkamies Tuomas Kuokkanen, ympäristöministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön kanssa Itämeren alueen koealuerahastosta joulukuussa 2003 tehdyn sopimuksen. Itämeren alueen koealuerahasto on Itämeren alueella toimiva avoin hiilirahasto, jonka tarkoituksena on rahoittaa ilmastomuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen Kioton pöytäkirjan mukaisia yhteistoteutushankkeita erityisesti energiasektorilla ja hankkia tämän toiminnan avulla päästövähennysyksiköitä. Rahaston ovat perustaneet Pohjoismaat yhteistyössä Pohjoismaisen ympäristörahoitusyhtiö NEFCOn kanssa.

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön kanssa tehdyllä sopimuksella Suomi vahvistaa koealuerahastoon sijoittamansa summan 1,75 miljoonaa euroa ja maksuajankohdan. Sopimuksella Suomi hyväksyy myös koealuerahaston toimintaohjeet. Suomi soveltaa Itämeren alueen koealuerahastosta tehtyä sopimusta osittain väliaikaisesti.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Sopimus tulee voimaan viidentenätoista päivänä siitä päivästä lukien, jona Suomen hallitus ilmoittaa Pohjoismaiden ympä-

ristörahoitusyhtiölle, että sen valtiosäännön mukaiset sopimuksen voimaantulolle asettamat vaatimukset ovat täyttyneet. Laki on tarkoitettu

tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiesitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa sopimuksen hyväksymistä ja hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Ympäristövaliokunta toteaa, että rahastoon sijoitettavilla varoilla hankittavien päästöhyvitysten Suomen osuus olisi sinänsä vähäinen, n. 0,4—0,8 miljoonaa hiilidioksiditonnia. Kioton mekanismien tulevaan, mahdollisesti huomattavasti laajempaan käyttöön varautumisen vuoksi on kuitenkin perusteltua, että jo tässä vaiheessa voidaan ryhtyä hankkimaan päästöhyvityksiä myös rahastotyyppisen järjestelyn kautta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan EU:n lähtökohtana on edelleen, että pääosa päästövähennyksistä suoritetaan kansallisesti kussakin jäsenmaassa. Valiokunta kuitenkin korostaa, että

Kioton pöytäkirjan päästövähennysvelvoitteiden täyttämisen pääasiassa kansallisin toimin tulee jatkossakin olla selkeänä lähtökohtana.

Rahastoon liittyminen sopimuksen hyväksymispäätöksellä on linjassa Suomen joustomekanismien käyttöön liittyvien muiden päätösten kanssa. Yhteistoteutushankkeista saatavat varhaiset kokemukset parantavat mahdollisuuksia hyödyntää mekanisme laajemmin. Rahasto voi myös edistää mahdollisuuksia alueellisen yhteistyön tiivistämiseen ilmastopolitiikan käytännön toimeenpanossa.

Lausunto

Edellä olevan perusteella ympäristövaliokunta esittää lausuntonaan,

että talousvaliokunta ottaa huomioon, mitä tässä lausunnossa on esitetty.

Helsingissä 15 päivänä huhtikuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Pentti Tiusanen /vas
jäs. Susanna Haapoja /kesk
Rakel Hiltunen /sd
Tuomo Hänninen /kesk
Antti Kaikkonen /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Kari Kärkkäinen /kd
Mikaela Nylander /r

Heikki A. Ollila /kok
Eero Reijonen /kesk
Säde Tahvanainen /sd
Satu Taiveaho /sd
Unto Valpas /vas
Ahti Vielma /kok
Pia Viitanen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos.